

ทำอย่างไรจึงจะให้เด็กมีความอยากอ่านภาษาอังกฤษ

เสียงทิพย์ สุขศรี

สุมลมาลย์ ตมะวิโมกษ์

การเรียนภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษของเด็กไทยตั้งแต่เริ่มต้น มีการเน้นน้ำหนักทักษะต่าง ๆ (skills) ไม่เท่ากัน โดยปกติครูมักจะเน้นทางไวยากรณ์และละเลยการสอนทักษะการอ่าน ซึ่งมีผลทำให้เด็กไทยมีนิสัยไม่รักการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออ่านพบเรื่องที่ยาก อ่านแล้วไม่เข้าใจจึงเกิดความท้อใจหรือหมดกำลังใจที่จะอ่านต่อไป บทความนี้จะขอกล่าวถึงสาเหตุบางประการที่ทำให้เด็กไม่เต็มใจ (reluctant) ที่จะอ่านและข้อปฏิบัติบางประการที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งในระดับมัธยมและอุดมศึกษาอาจนำไปใช้กับนักเรียนที่ไม่เต็มใจอ่าน

อะไรเป็นสาเหตุทำให้ผู้เรียนไม่เต็มใจอ่าน Farr (1981) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนไม่เต็มใจอ่านมีสาเหตุ 2 ประการ คือ ผู้เรียนอ่านไม่ได้ และไม่พยายามที่จะลอง เพราะเคยลองแล้วไม่สำเร็จ เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้เรียนอ่านได้แต่ไม่อ่าน เพราะไม่มีแรงจูงใจให้อ่าน สาเหตุ 2 ข้อนี้ได้นำไปสู่คำถามที่ยากแก่การตอบ 2 ประการ คือ (1) ทำไมผู้เรียนอ่านไม่ได้ และ (2) ทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้เรียนอยากอ่าน นักการศึกษาส่วนใหญ่สรุปว่า การที่ผู้เรียนไม่สามารถอ่านได้มีสาเหตุหลายประการ สาเหตุทางสมอง เช่น ไอคิว (IQ) ต่ำ และสาเหตุทางร่างกาย เป็นสาเหตุที่นักการศึกษาเห็นว่าสำคัญ ส่วนปัญหาด้านจิตใจได้รับความสนใจน้อยเนื่องจากการยากที่จะบอกได้ว่า เมื่อไรปัญหาด้านจิตใจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การเรียนการอ่านไม่ได้ผล นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการศึกษา เช่น วิธีที่ครูสอนไม่ใช่วิธีที่เด็กสนใจ ผลก็คือเด็กไม่ค่อยสนใจบทเรียนเท่าที่ควร

ยังมีปัจจัยอีกหลายประการที่ถูกละเลย เพราะเป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่ามันมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านการอ่าน อย่างไรก็ตามปัจจัยเหล่านี้อาจมีความสำคัญที่สุด เพราะอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนในห้องเรียน และมีผลในทางลบเกี่ยวกับการเรียนการอ่าน

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้สิ่งที่ผู้เรียนอ่านเข้าใจได้ยาก คือ การที่ครูผู้สอนแยกสอนทักษะแต่ละทักษะจากกัน โดยผู้สอนมีความเชื่อว่าถ้าหากทำเช่นนั้นแล้ว จะทำให้ผู้เรียนเชี่ยวชาญทักษะนั้น ๆ และสามารถนำเอาความรู้ความชำนาญในทักษะนั้น ๆ มาช่วยในการอ่านของผู้เรียนในภายหลัง แต่ในความเป็นจริงแล้ว การแยกสอนทักษะจากกันกลับทำให้ผู้เรียนมองไม่เห็นว่าการอ่านเป็นขบวนการเพื่อหาความหมาย (meaning-getting process) ผู้เรียนจึงมองเห็นการอ่านเป็นเพียง “วิชา” หนึ่ง เป็นวิชาซึ่งตนเองไม่สามารถจะพบความสำเร็จได้

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการ คือ การไม่มีพื้นความรู้ (background information) ที่เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจมโนทัศน์ สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน บ่อยครั้งที่ครูผู้สอนมักทึกทักเอาว่า ผู้เรียนมีทักษะและมโนทัศน์ที่จำเป็นแล้ว ดังนั้นจึงจะเลยที่จะช่วยเหลือผู้เรียนในการทำงานตามที่ตนต้องการ บ่อยครั้งอีกเช่นกันที่ครูมักจะลืมนำ การที่ผู้อ่านจะอ่านได้คล่องและเข้าใจ ผู้อ่านจะต้องมีประสบการณ์มาก่อน ดังนั้นบทเรียนที่คัดมาให้ผู้เรียนอ่านจึงเป็นเรื่องที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย ผลที่ตามมาคือ ผู้เรียนอ่านไม่รู้เรื่องและเลิกอ่าน

ปัจจัยประการที่สามมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า 2 ประการแรกคือ การเลือกเรื่องซึ่งไม่มีความหมายหรือไม่เป็นที่สนใจสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนจึงมองไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับการอ่าน นอกจากคิดว่าต้องทำเพราะ “อาจารย์สั่งให้อ่าน”

นอกจากปัจจัย 3 ประการที่กล่าวมาแล้ว สิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาด้านการอ่านยังได้แก่ภาษาที่ผู้เขียนใช้ยากแก่การเข้าใจ ประโยคที่เขียนยาวและซับซ้อน มีศัพท์ยาก ๆ ภายในเรื่องมาก และเนื้อเรื่องคลุมเครือ เป็นต้น

จากปัจจัยเหล่านี้เอง ที่ทำให้ผู้เรียนบางคนไม่สามารถเรียนอ่านได้ แล้วฝึ่งใจกับความรู้สึกนั้นจนกลายเป็นความรู้สึกในแง่ลบ บางคนอาจอ่านได้แต่ก็ไม่อยากอ่าน เพราะคิดว่าการอ่านเป็นกิจกรรมที่น่าเบื่อและไม่มีประโยชน์

ดังนั้นสิ่งแรกที่ครูผู้สอน จะต้องทำในการช่วยให้ผู้เรียนสนใจและเต็มใจที่จะอ่านก็คือ การเปลี่ยนทัศนคติในแง่ลบเกี่ยวกับการอ่านของผู้เรียน Bortnan. (1975) ได้เสนอแนะว่าเพื่อที่จะ เปลี่ยนทัศนคติในแง่ลบเกี่ยวกับการอ่านของผู้เรียน ครูจำเป็นต้องรู้จักผู้เรียนโดยพยายามให้ ผู้เรียนพูดถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของเขา ครูยังจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่า ครูสนใจในตัวเขาอย่างแท้จริง และครูจะต้องทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จในการเรียนการอ่าน เมื่อใดก็ตามที่ครูสามารถทำให้ผู้เรียนกลับมามีความมั่นใจในตัวเองแล้ว ครูจะสามารถเปลี่ยน ทัศนคติของผู้เรียนได้ หลังจากนั้นก็สามารถเลือกบทเรียนและวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียนนั้น ๆ Belloni (1978) กล่าวเสริมว่าการสอนความเข้าใจในการอ่านจะได้ผลดี ถ้าหากครูผู้สอนหยิบยก เรื่องที่เป็นที่สนใจสำหรับเด็ก

Rathleen Stevens (1982) ได้ทำการวิจัยว่า ครูจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ในการอ่านได้หรือไม่ถ้าให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เขาจะอ่าน การวิจัยกระทำโดย การแบ่งกลุ่มนักเรียนตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม เปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่เรียนตามปกติกับกลุ่ม ซึ่งเรียนความรู้พื้นฐานก่อนทำการทดสอบการอ่าน ผลของการวิจัยพบว่าการสอนพื้นฐานความรู้แก่ผู้ เรียนก่อนช่วยให้ผู้เรียนอ่านเรื่องได้เข้าใจมากขึ้น ดังนั้นสิ่งที่ดูเหมือนจะเป็นปัญหาของการอ่าน อาจอยู่ที่ข้อมูล ความรู้พื้นฐานในเรื่องที่อ่านนั่นเอง

สิ่งหนึ่งซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษในชั้นเรียนได้ก็คือ ใช้ เพลงหรือโคลงช่วย แต่จำเป็นต้องเลือกเพลงหรือโคลงที่มีประโยชน์ในการสอน เป็นต้นว่าไม่ เลือกเพลงที่ใช้ไวยากรณ์ผิดหลัก ศิลปินต่างประเทศที่พอจะนำผลงานประพันธ์ของเขามาใช้ใน ห้องเรียนได้มีดังนี้ Simon & Garfunkel, John Denver, Jim Croce, The Beatles, Judy Collins, Stevie Wonders เป็นต้น นอกจากเพลงแล้วครูอาจใช้เรื่องสั้น หรือประวัตินักกีฬา ทีเด่น บทความหรือเรื่องราวที่ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ เช่น กฎหมายทำแท้งมาประกอบการสอน อ่านได้ ถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน แต่ไม่ว่าจะใช้อะไรประกอบการสอน ก็ตาม ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าครูต้องมีสมาธิไม่ออกนอกทางไปตามผู้เรียน ครูต้องรับผิดชอบและ คอยตะล่อมคำถามตลอดเวลา และพยายามยึดวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่ตนตั้งไว้ Cyrus E. Smith แห่ง University of Wisconsin at Milwaukee ได้ทดลองใช้เพลงในห้องเรียนและได้ผลดี โดย

เขาใช้เพลง Vincent ร้องโดย Don McLean เป็นตัวอย่างของงานประพันธ์สมัยใหม่ เป็นเรื่องราวของศิลปินระดับโลก Vincent Van Gogh ผู้มีชีวิตที่นาสงสาร ก่อนเปิดเพลงนี้ครูจะแจกเนื้อเพลงให้ผู้เรียนอ่านก่อน แล้วจึงถามคำถามเพื่อเช็คดูว่าผู้เรียนมีจินตนาการตามบทประพันธ์หรือไม่ คำถามควรเป็นคำถามแบบเปิด หลังจากนั้นถามผู้เรียนว่า คิดว่า Vincent ที่กล่าวถึงในเพลงนี้คือใครถ้าผู้เรียนยังตอบไม่ได้ ครูควรแนะนำให้ว่าในเนื้อเพลงมีศัพท์หลายคำ ซึ่งบอกเป็นนัย เช่น ศัพท์ที่ใช้ในการวาดรูป แล้วถามปัญหาให้แคบลงเรื่อย ๆ จนผู้เรียนอาจทายได้ว่า Vincent Van Gogh คือ ผู้ที่ผู้แต่งเพลงกล่าวถึง หรืออย่างน้อยที่สุดผู้เรียนควรทายได้ว่า Vincent มีอาชีพอะไร การเรียนรู้คำศัพท์ก็เรียนไปพร้อม ๆ กับเวลาที่ครูผู้สอนตั้งคำถาม ซึ่งผู้เรียนควรจำได้ดีเพราะมีจินตนาการไปตามเพลงด้วย การเรียนแบบนี้นอกจากจะได้ความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้ความรู้รอบตัวอีกด้วย และถ้าผู้เรียนสนใจจากนั้นคว่ำหาประวัติของจิตรกรผู้เอกภาพคนนั้นมาอ่านเพิ่มเติมได้จากห้องสมุดหรือถ้าสนใจในภาพวาดของเขาก็อาจหาดูได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานจิตรกรรม เช่น พิพิธภัณฑ์ศิลปะปารีส เป็นต้น

การสอนให้ผู้เรียนสนใจการอ่านโดยการใช้เพลงช่วยนี้ อาจทำได้โดยการให้ความรู้พื้นฐาน (background information) ก็ได้ เป็นต้นว่าใช้เพลง Don't Cry For Me, Argentina ก่อนสอนครูเล่าชีวประวัติย่อ ๆ ของ Madame Eva Peron อดีตสตรีหมายเลข 1 ของประเทศอาร์เจนตินา แล้วจึงแจกเนื้อเพลงให้อ่าน เมื่อจบบทเรียนนี้ครูอาจนำเกสรด้อยเกี่ยวกับ Madame Peron มาให้อ่านเพิ่มเติม หรือถ้าผู้เรียนสนใจในรายละเอียดเกี่ยวกับประเทศอาร์เจนตินาตลอดจนถึงชื่อของประเทศบนแผนที่โลก ก็อาจขอคำแนะนำจากครูหรือค้นคว้าในห้องสมุด ซึ่งนับได้ว่าเป็นก้าวหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีแรงกระตุ้นให้อยากอ่านหนังสือเพื่อเพิ่มความรู้รอบตัว

เท่าที่เขียนมาทั้งหมดนี้ก็เป็นข้อเสนอแนะให้ครูภาษาอังกฤษนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างความสนใจในการเรียนการอ่านของผู้เรียน แต่มีข้อสังเกตว่าการสอนการอ่านภาษาอังกฤษจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ถ้าหากผู้เรียนยังไม่มีแรงจูงใจให้สนใจที่จะอ่านแม้แต่นั่งหนังสือที่เป็นภาษาแม่ของตน

หนังสืออ้างอิง

- Belloni, doretta Frances and Eugene A. Jongsma. "The Effects of Interest on Reading Comprehension of Low Achieving Students." *Journal of Reading*, 22 (Nov. 1979), p. 106-109.
- Bortman, Eva C. "How Do You Turn Them on after They've Been Turned off?" Paper presented at the Farwest Regional Conference of the International Reading Association (3rd, Reno, February, 6-8, 1975) Eric Document ED 108 195.
- Farr, Beverly P. "Building language Experiences In Reluctant Readers," *Motivating Reluctant Readers*, ed. by Alfred J. Ciani. (Newark, Delaware : International Reading Association, 1981).
- Smith, Cyrus F., Jr. "Motivating the Reluctant Reader through the Top Twenty," *Motivating Reluctant Readers*, ed. by Affred J. Ciani. (Newark, Dalaware : International Reading).
- Stanpell, John C. and Diane E. DeFord. "When is a Reading Problem not a Reading Problem?" *Journal of Reading*, 25 (Oct. 1981) p. 14-20.
- Stevens, Kathleen C. "Can We Improve Reading by Teaching Background Information?" *Journal of Reading*, 25 (Jan, 1982), p. 326-328.